

بررسی رابطه بین کمال گرایی والدین و خشونت دانش آموزان دختر متوسطه منطقه جرقویه علیا

زهرا هاشم پور^۱، زهره محمدی وندی^۲^۱دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان (نویسنده مسئول) دانشگاه فرهنگیان اصفهان / پردیس فاطمه الزهرا ،

ashempour.72.z@gmail.com

^۲دانش آموخته دانشگاه فرهنگیان ، پردیس فاطمه الزهرا ، f.n.zmv.teacher91@gmail.com

چکیده

مرحله اصلی فرآیند اجتماعی شدن کودک، از خانواده شروع می‌شود. بر این اساس خانواده در شکل‌گیری نگرش‌ها، ارزش‌ها و باور داشت‌های کودک نقش اصلی را بر عهده دارد و بر نوع روابط فرد با عوامل و نهادهای اجتماعی دیگر تأثیر می‌گذارد [۲]. تد رابرت‌گار خشونت را کاربرد خشن و آشکار قدرت تعریف کرده است. آنتونی آربی - آستر معتقد است: «هرگونه تهاجم فیزیکی علیه هستی انسان که با انگیزه وارد کردن آسیب، یا رنج و یا لطمه همراه باشد، خشونت تلقی می‌گردد». گالتونگ خشونت را هر امر اجتناب‌ناپذیری تعریف می‌کند که مانع خودشناسی انسان گردد، و خودشناسی انسان را نیز خشنودی از نیازهای انسان می‌داند [۳].

در جامعه امروزی ایران به دلایلی چون نظام خانوادگی مردسالار و خرده فرهنگ‌های سنتی، فقر، بیکاری، عدم بکارگیری شیوه‌های فرزندپروری صحیح، عدم حمایت‌های اجتماعی خانواده، جمعیت زیاد خانواده و کمال‌گرایی والدین روز به روز خشونت علیه فرزندان در حال افزایش است و این عوامل موجب ظهور پیامدهای زیانباری در سطح فردی، خانوادگی و اجتماعی می‌گردد نظیر: رفتارهای پرخطر، اضطراب، عزت نفس پایین، بزهکاری، فرار از منزل، خودکشی، گرایش به مصرف مواد مخدر و آسیب‌های متعدد اجتماعی دیگر. یکی از عواملی که باعث بوجود آمدن خشونت در فرزندان می‌شود، کمال‌گرایی والدین می‌باشد. فروید کمال‌گرایی را به کنش‌وری فرمان افراط‌گر نسبت داد. از آن پس بر ماهیت درونی روانی این سازه شخصیتی، به منزله تمایل پایدار فرد به وضع استانداردهای کامل و دست نیافتنی و تلاش برای تحقق آن‌ها تأکید شده است [۴]. فرد کمال‌گرا یعنی فردی که نیاز و عطش دارد که از هر نظر کامل و بی‌نقص باشد. او خود را درست مطابق تصویر آرمانی که از خودش دارد فرض می‌کند و براین اساس خود را در زمینه‌های اخلاقی، عقلی و معنوی کامل و از همه کس برتر حس می‌کند. محققان در تعاریف متعددی که از کمال‌گرایی به عمل آورده‌اند همه به این باورند که داشتن معیارهایی بسیار بالا برای عملکردهای خویش مفهوم اساسی و مرکزی کمال‌گرایی می‌باشد [۵]. کمال‌گرایی در اصل به صورت تمایل پایدار فرد به وضع معیارهای کامل و دست نیافتنی و تلاش برای تحقق آن‌ها که با خود ارزیابی‌های انتقادی از عملکرد شخصی همراه است، تعریف شده است [۶]. تحقیقات اخیر در

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین کمال‌گرایی والدین و خشونت دانش‌آموزان دختر متوسطه منطقه جرقویه علیا می‌باشد. در این مطالعه، روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی، و جامعه آماری آن کلیه دانش‌آموزان دختر به تعداد ۲۱۰ نفر در دوره متوسطه می‌باشد. حجم نمونه با استفاده از روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای ۴۰ نفر در نظر گرفته شد. ابزار پژوهش برای متغیر کمال‌گرایی پرسشنامه کمال‌گرایی چند بعدی (MPS) هویت و فلت بوده که با ۳۰ گویه در قالب سه مؤلفه اصلی کمال‌گرایی: خویشتن‌دار، دیگرمدار و جامعه مدار را می‌سنجد. برای متغیر خشونت (ATVS) پرسشنامه خشونت فانک و همکاران بوده که شامل ۱۵ گویه با مقیاس طیف لیکرت مرتبط به فرهنگ خشونت و خشونت واکنش است. تحلیل‌ها از طریق آزمون همبستگی پیرسون صورت پذیرفت و نتایج نشان داد که بین کمال‌گرایی والدین در سه مؤلفه خویشتن‌دار، دیگرمدار و جامعه‌مدار و خشونت دانش‌آموزان با همبستگی ($\alpha > 0.05$) رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: کمال‌گرایی، خشونت، خویشتن‌مدار، دیگرمدار و جامعه مدار

مقدمه

خشونت رفتاری است که با هدف آسیب رساندن به دیگری از کسی سر می‌زند و دامنه‌ی آن از تحقیر و توهین، تجاوز و ضرب و جرح تا تخریب اموال و دارایی و قتل گسترده است. خشونت در همه کشورها مشاهده می‌شود و بر قربانیان فراوان آن همه روزه افزوده و موجب اضطراب مردم و احساس ناامنی آن‌ها، به ویژه گروه‌های ضعیف تر و آسیب‌پذیری مانند زنان، کودکان، سالخوردگان و گروه‌های اقلیت که قربانیان سیستم پذیرتر نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی‌اند، می‌شود. اما گستردگی و فزاینده‌ی انواع خشونت در جامعه، علاوه بر قربانیان مستقیم آن، نزدیکان و دوستان قربانیان را نیز متأثر می‌کند و امنیت اجتماعی و سلامت روانی مردم را به خطر می‌افکند [۱]. خشونت بر تمامی جنبه‌های گفتاری، رفتاری و حرکتی فردی که مورد خشونت قرار می‌گیرد، تأثیر می‌گذارد و جدا از عواملی مانند سن، نژاد، قومیت و ملیت رخ می‌دهد. نظریه‌ها و تحقیقات نشان داده‌اند که